

**De emeticorum efficacia atque usu recto : dissertatio inauguralis medica ...
/ auctor Mauritius Segnitz.**

Contributors

Segnitz, Mauritius.
Friedrich-Wilhelms-Universität Berlin.
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

Berolini : Typ. Nietackianis, 1843.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/fqgvthvb>

Provider

Royal College of Surgeons

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

13

D E
NETICORUM EFFICACIA ATQUE
USU RECTO.

DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA
QUAM
CONSENSU ET AUCTORITATE
GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS
IN
ALMA LITERARUM UNIVERSITATE
FRIDERICA GUILIELMA
UT SUMMI
MEDICINA ET CHIRURGIA HONORES

RITE SIBI CONCEDANTUR
DIE XXIX. M. JULII A. MDCCCXLIII.

H. L. Q. S.
PUBLICE DEFENDET

AUCTOR
MAURITIUS SEGNITZ
BITTERFELDENSIS.

OPPONENTIBUS:
F. HUELSEBUSCH, med. et chir. Dr. et med. pract.
S. LAGARDE, med. et chir. Dr.
A. BRENNER, med. et chir. Cand.

BEROLINI, TYPIS NIETACKIANIS.

RECTORUM EFFICACIA TABULAE

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

RECTORUM

PARENTIBUS

OPTIMIS, DILECTISSIMIS

HASCE
S T U D I O R U M P R I M I T I A S

PIO GRATOQUE ANIMO

D. D. D.

FILIU

DE VOMITUS SIGNIFICATIONE NONNULLA.

Vomitum est motus cum nausea conjunctus antiperistalticus oesophagi, ventriculi, saepe etiam alicujus actus intestinorum partis: quo contenta harum partium cum violentissimis et spasmodicis earum contractionibus, sicuti musculorum abdominalium, diaphragmatis et musculorum pharyngis, plerumque iam cum consensuali coëffectu reliquorum trunci musculorum atque extremitatum per os ejiciuntur.

Fuere inter physiologos multi, quorum maxime Hunter et Magendie nominandi, qui ventriculum vomitum efficiendum nil valere, ejusque contenta sola vi diaphragmatis et abdominis musculorum eum imprimendum evacuari contenderent. Hanc autem opinionem complures alii experimentis, quidem maxime his argumentis: etiam vulnerato diaphragmate aut musculis abdominalibus dissectis, in situ ventriculi, in cavo pectoris abnormi, atque

adeo in avibus, quae carent diaphragmate et quibus imbecillissimi sunt muscoli abdominales, oriri vomitum, et motum antiperistalticum ex variis tractus intestinorum locis originem ducere posse, satis demonstraverunt.

Hic vomitus status, qui oritur ex vi vitali tractus intestinorum perversa, semper est, ubi cernitur, aliquid morbosum, et comitatur symptoma permultos maximeque varios morbos; sic quidem plurimos morbos gastricos et biliosos, simplicem indigestionem et ventriculum cibo nimio impletum, aciditatem primarum viarum, ingestas in ventriculum materias ad concoquendum difficiles, seu venenatas, obstructionem aliquam pertinacem, statum verminosum, statum ventriculi tractus intestinorum pituitosum, gastritidem, interdum etiam alias inflammationes abdominales, ut splenitidem, pancreatitidem et hepatitidem, porro cardiagram, cursum sanguinis in abdomine impeditum, laesiones capitis, commotionem cerebri et encephalitidem, vertiginem, hysteriam etc. Saepe etiam vomitus oritur ex propriis idiosyncrasiis, ut homines quidam in vehendo, oscillando, conspectu quarundam rerum, quin etiam usu ciborum alioquin innoxiorum vomunt. Saepe etiam vomitus nascitur ex causis mechanicis, e. gr. ex retrorsum flexo processu sterni ensiformi, ex vestimentis ventriculum comprimentibus; huc etiam referendus vomitus oriens ex tumoribus abdominalibus, ex desorganisationibus pancre-

is, hepatis, lienis, renum, ex volvulo, intussusceptione, herniis, coarctatione intestinali etc. etc.

In judicandis his morbis commodum nominatis, vomitum eos comitantem maxime variam habere significationem, quisque satis intelligit; modo enim est vomitus tantum morbi symptomaticus, modo signum medicatricis naturae, quod in feбри gastrica perspicue cernitur, ubi, vomitu aggresso et peracto, morbus mox finitur. Ut in feбри gastrica, sic etiam in permultis aliis morbis vomitum gravissimum medicatricis naturae actum esse constat. Et si experientia practica sententiam theoreticam, omnem medici curam in morbis adhibendam tantum in eo esse, ut medicatrix natura ad sanationem perficiendam incitetur et sapienter ducatur, ipsam igitur medici rationem hanc naturae vi medendi niti debere, veram esse ostendit: jam ex eo, usum emeticorum esse necessarium, satis intelligitur, ne dicam de multis aliis emeticorum effectibus, quibus in morbis curandis ad proposita maxime varia persequenda utimur, et de quibus infra verba faciam.

Emetica autem sunt remedia, quae irritant ventriculum, ita ut non solum ejus secretio augeatur, sed etiam contractio convulsiva, motus antiperistalticus, indeque evacuatio per os sequantur. Quae quidem irritatio, quam efficiunt emetica in ventriculo, propria est et specifica, quum minime quaeque ventriculi irritatio vomitum excitet. Maxime autem in

eo videri potest haec specifica emeticorum irritatio quod ea, ad cutem applicata, seu in venas injecta etiam hanc eandem praebeant efficaciam.

DE EMETICORUM EFFECTU.

Efficacia emeticorum partim est localis, partim universalis. Ex emetici definitione supra dicta patet, localem efficaciam non solum esse evacuantem sed etiam irritantem et alterantem. Quae quidem efficacia primum cernitur in contentorum ventriculi tractusque intestinorum superioris evacuatione, in secretionem quorundam organorum secretoriorum copiosa, maxime hepatis et pancreatis. Quin etiam ad pulmones viasque respiratorias haec evacuans vis pertinet, unde fit, ut hoc violento motu, atque spastica contractione, quae a ventriculo usque ad diaphragma musculosque costales progreditur, mucus, lymphæ plastica, pus aliaque nocentia moveantur et ejiciantur. Postremo huc referendae sunt materiae quaedam contagiosae, quae vomitu removeri possunt videntur, ut emeticorum vis in contagione arreptis, aut in primo febrium contagiosarum initio satis docet. Cum hac evacuante efficacia una nervos irritans eosque alterans invenitur, quae mutatam ven-

riculi nervorum actionem vicinarumque partium efficit, quam partim in tollendis statibus harum partium morborum, partim in mutanda earum secretionem conpicimus.

Quod attinet ad efficacitatem emeticorum universalem, omnes fere secretiones augentur, ut secretiones tractus intestinorum, organorumque cum intestinis conjunctorum, glandularum salivalium, pancreatis, hepatis, renum, membranae mucosae oris et faucium, laryngis, oesophagi, pharyngis, tracheae, bronchiorum et pulmonum. Porro vis secretionem augens in augenda cutis functione perspicitur, qua nititur salubris emeticorum efficacia in curandis affectionibus rheumaticis atque morbis cutaneis, exanthematibus sic dictis.

Magnam vim exercent emetica ad systema vasorum; multum valent ad augendam absorptionem vasis lymphaticis, haud raro enim hydropes, tumores, indurationes et alia emeticis sanari videmus. Porro sanguinis motus in systemate venae portae uterarumque abdominis venarum illis augetur. Etiam systema arteriosum emeticorum efficaciam directam esse scimus, quod quidem maxime ab illa jam pra commemorata actione pulmonum et cordis excitata et aucta pendet. — Denique efficacia emeticorum excitans in actione systematis musculorum voluntariorum, quin etiam musculorum faciei, et maxime labiorum, augenda cernitur.

Efficacitas emeticorum antagonistice derivans in eo est, ut incitatione systematis gangliosi actio et functio in ceteris systematis nervosi partibus deminuat; itaque cernimus decrecentem functionem nervorum cutaneorum, depressionem sensorii, organorum sensuum et cerebri, unde sequitur minutus visus et auditus, vertigo et mens attonita. Quae quidem efficacia saepissime utuntur medici ad efficienda varia destinata, ut in morbis animi variis morbis nervosis, in spasmis cujusque generis etc.

DE INDICATIONIBUS.

Ex jam dictis emeticorum effectibus sequuntur indicationes. Utimur scilicet emeticis

1) remediis evacuantibus, ut quidem materialia nocentes, cibos ad concoquendum duriores, aut nimia quantitate assumptos, venena, contagia, sordes gastricas morbo productas et alia removeamus. Haec quoque pertinent nocentia ex pulmonibus viisque respiratoriis removenda, ut mucus, lympa plastica pus, corpora aliena etc.

2) Adhibemus emetica excitantia remedia alterantia,

a) ut excitemus digestionis organa, i. e. ut mu

atam nervorum ventriculi organorumque vicinorum
rim provocemus, quae partim in statibus harum par-
tium morborum tollendis, partim in mutandis atque
in integrum restituendis secretionibus cernitur.

b) Ut excitemus totum corpus, maxime ad com-
munes functiones vitales et animales: itaque in
asphyxia, paralysibus, apoplexia, suffocatione etc.

3) Emetica in usum vocantur remedia secretio-
nes et resorptionem sollicitantia. Hoc consilio eme-
tica in curandis morbis maxime variis locum obtinent
gravem, ut in morbis gastricis et biliosis, omnibus
in statibus morborum, qui originem ducunt ex haesi-
tatione systematis venae portae, in rheumatismis et
exanthematibus, in hydropibus, exsudationibus plasti-
cis, tumoribus et aliis.

4) Postremo emetica adhibentur remedia anta-
gonistice derivantia et antispasmodica; ex quo elu-
cet adhibitio eorum in permultis functionum anima-
rum morbis, ut in spasmis, asthmate, tussi convul-
siva etc. Etiam in curandis animi morbis emetica
eodem consilio adhibita usum praebent quam ma-
ximum.

CONTRAINDICATIONES.

Gravissimae contraindicationes sunt plethora,
congestionem, haemorrhagiae et inflammationes.

Plethora vera omnino vetat usum emeticorum; attamen casus accedere possunt, ubi solum emeticum vitam servare potest, et tum quidem, quum indicatio vitalis sic dicta hoc postulat. Hic regula therapeutica nonnisi praemissa venaesectione emeticum adhiberi jubet. Pariter vehementes et periculosae congestiones sanguinis ad organa interna nobilia, praesertim ad cerebrum et pulmones, gravissimae sunt contraindicationes. Quod attinet ad usum emeticorum in apoplexia, infra de hac re loquar.

Ex haemorrhagiis maxime vomitus cruentus et haemoptysis vetant emetica, quamquam hi quoque morbi, si quidem haemorrhagiae ex sordibus primarum viarum originem duxerint, secundum medicorum peritorum testimonia tantum emeticis sublatis esse dicuntur. —

Prae ceteris autem inflammatio viscerum est contraindication, quae usu emetici certe augetur et periculosior redditur; maxime autem gastritis hoc vetat, quia emeticum facillime mortem afferre potest. Ex eo apparet, in diagnosi quorundam huc pertinentium morborum ponenda quam prudentissime ac cautissime agere medicum debere, atque cavendum, ne gastritis cum aliis confundatur morbis, e. gr. cum spasmo ventriculi valde dolente, ubi merito emeticum porrectum damnum afferat maximum.

Porro alvi obstructio usum emeticorum impedit, quod facile congestiones sanguinis ad caput et pe-

tus provocantur, obstructio alvi pertinacior redditur, et ipse ileus oriri potest. Tantum obstructione clysternatibus sublata, ad emetica porrigenda transire licet.

Contraindicationibus etiam adnumerari debent herniae, prolapsus, menstruatio et graviditas. Quod hernias attinet et prolapsus, metuendum est, ne major reddatur processus eorumque fiat incarcerationio.

Menstruatio, quae haemorrhagiae quasi criticae locum tenet, facile, ut omnino crises, turbari potest, sed de causa omnia nocentia inter ejus fluxum caute vitari debent; et in muliebribus morbis igitur regula commendatur: ineunte menstruatione medicamenta, nisi necessitas postulat, esse omittenda. Huc autem maxime pertinent emetica, laxantia et missiones sanguinis.

Etiam in gravidis caute et circumspecte in adhibendis emeticis agamus necesse est, quod quidem vehementi corporis intestinorumque abdominis concussatione iis atque foetibus facile damna afferri possunt.

His dictis in casibus usus emeticorum, quoad utrum fieri potest, est differendus; ubi autem indicatio vitalis praevalet, et vita solo emetico servari potest, tum ne illi quidem casus vetant emetica.

DE RECTO EMETICORUM USU.

Si emeticum indicatum putamus, nobis sunt regulae quaedam observandae, de quibus maxima ex parte optatus dependet effectus, quarumque neglectio maxime nocet. Hic praecipue hae res nominandae mihi videntur:

- 1) tempus, quo adhibeatur emeticum,
- 2) dosis emetici,
- 3) electio remediorum et
- 4) regulae aegrotis observandae.

Quod primam rem attinet, quoque diei tempore emeticum dari potest; attamen tempus jejunum aptissimum habetur. Quod quidem optime observari potest in morbis chronicis, iisque, ubi in mora non est periculum. Sunt autem morbi, in quibus tempus, quo porrigatur emeticum, tantum ex statu stadioque eorum pendere potest, ubi plurimum in eo est positum, ut hoc tempore, quod saepe maxime transitorium esset recte utamur. In febribus remittentibus optime remissio est eligenda, in intermittentibus apyrexia a porrigendum emeticum.

Emeticum nunquam semel plena dosi, sed semper refracta dosi porrigatur, quum neque gradu stomachi irritabilitatis neque turgescencia materiae antea certo destinari possit. Haec est causa, cur eadem dosis modo efficaciam gravissimam, modo

ullam reactionem provocet. Ex hac autem emeticorum adhibitione duplex oritur commodum:

1) primae doses digestivam quasi vim excercent, aptioresque reddunt materias ad evacuandum, et

2) efficacia emeticorum in potestate medici est posita, ita ut ea in variis aegrotis nunquam vehementior vel etiam tenuior fieri possit. Plerumque per horae quadrantem quarta plenae dosis pars datur, usque ad vomitus initium; deinde, nisi semihora praeterlapsa ter vomitus sequitur, adhuc dimidium eiusdem dosis porrigitur.

Sunt autem casus quidam, ubi emeticum plene positi porrigi necesse est. Huc pertinent:

1) magnus ventriculi torpor, ut in nonnullis typhoidi generibus, mania, statu pituitoso etc.

2) venena assumpta, quae postulant celerrimam etque tutissimam evacuationem.

Aliud grave huc spectans momentum est delectus emetici. Quum enim varia emetica variam habeant efficientiam, quae medico aut evitanda, aut, ubi aptum videtur, est inhibenda, et morbo et individuo bene respondentem delectum horum remedium facere medicum necesse est. Sic, ut exempla feram, in hominibus torpidis curandis, in statu pituitoso, in iis, quibus est alvus adstricta, tartarus stibiatus est praefereendus, dum in aliis casibus, e. g. febre soluta, ut in typho, hoc remedium est vitan-

dum. Regula universalis hoc loco dari non potest, et, ut jam dictum, tantum cujusque casus proprietatem decernere debet.

REGULAE INTER VOMITUM OBSERVANDAE

Emetico sumto liquido quodam utatur aegrotus, quo vomitus facilius reddatur. Initio autem nimium potum suggerendo imminuitur extenuatione emetici efficacia, et nimis magna ventriculi extentione damnum effici potest. Inter primas doses, atque ante vomituritionis initium nihil bibatur, et tantum accedente vomituritione, et quotiescunque vomitus consequutus est, aegrotus aliquid infusi chamomillae, seu aquae tepidae porrigatur; si vomitus est difficilis butyri aqua juvat.

Respiciendum est, ne acceleret vomitum aegrotus aliquo modo, uti vomituritione voluntaria, se potius, quoad potest, eum supprimat. Illud enim vomitum difficilem, hoc autem facilem reddit. Vomitus ter saltem sequatur, ut sufficientem evacuationem efficiat.

Quem aegrotans inter vomitum occupet situs multum refert; sedens et erectus habitus merito laudatur optimus; debiles aegroti atque infantes summi erigendi iisque sustentando est succurrendum.

Finito vomitu aegroto quies quam maxima est commendanda, quam eandem ille, vomitu debilitatus, sponte ac libenter quaerit.

Proxima atque ultima cura denique est, ut alvus restentetur soluta: namque ventriculi contractionibus semper etiam pars sordium in intestinum duodenum remittitur, et praeterea plus bilis, muci intestinalis etc. effunduntur, quae materiae per alvum evacuari debent. Itaque, nisi sponte sequitur alvi dejectio, nec aut clysmate, aut remedio leniter purgante est facienda.

Jam adhuc faciam pauca verba de hyperemesi interdum accedente. Hyperemesis plerumque sequitur ex omissis, quas diximus, cautelis, vel etiam ejus causa posita est in aliqua conditione nervorum ventriculi propria, idiosyncrasiae simili, ubi vomendi iracundamentum longius pergit. Hic metuendum est, ne nimio vomitu gastritis, spasmi, haemorrhagiae, quin etiam rupturae organorum nobilium oriri possint. Remedia in hyperemesi adhibenda haec sunt:

Potus mucilaginosi multum valent ad hyperemesis tollendam. Praeterea potio Riveri est certum medium, quod plerumque eventum optatum adducit, quidem saturatio kali carbonici cum succo citri; nam succus citri merus datur. Porro huc referenda sunt remedia aromatica, ut aethereo-oleosa, aetherea, vinum parvis dosibus datum.

Item opium hic permagna praebet auxilia. Qui-

buscum internis una conjungenda sunt externa remedia, et quidem aut incitantia, e. gr. cataplasma ex herb. menthae crispae ad regionem ventriculi applicata, aut derivantia, ex quibus maxime nominandae sunt derivationes ad partes cutis remotiores ut rubefacientia ad suras, aut ad tractus intestinalium clysmatibus institutis.

NONNULLA DE SINGULIS EMETICIS.

Emetica usitatissima sunt haec: ipecacuanha tartarus stibiatus, zincum sulphuricum et cuprum sulphuricum, quorum vim pharmacodynamicam jam breviter adducam, descriptionem eorum botanicam chemicam omittens.

IPECACUANHA.

Praecipua ipecacuanhae vis ad ventriculi et pulmonum nervos, vagum et sympathicum, directa est videtur. Plena dosi (ad gr. x — xx) porrecta vomitum efficit; refracta dosi plexus nervi sympathici et vagi leniter incitans, expectorationem movet, membranam mucosam pulmonalem incitat, spasmum pulmonalem tollit, secretionem ventriculi et intestini

orum tenuium pituitosam auget, et vehementiorem motum peristalticum tollit; porro spasmus cutaneum mitigat, qua de causa praecipue locum remedii diaforetici obtinet. Eo, quod nervum sympathicum innervat ipecacuanha, una derivatio a parte systematis nervosi motoria ac sensibili efficitur, unde exit efficacia ejus antispasmodica.

Ipecacuanha est mitissimum emeticum, et inter sum vomitum minimos efficit labores, qua de causa omnibus debilitatis, mulieribus, infantibus, gravidis optime respondet. Quum ipecacuanha alvum non solvat, sed etiam adstringat, in omnibus illis casibus, ubi diarrhoea vitanda, praefertur.

TARTARUS STIBIATUS.

Tartarus stibiatus, refracta dosi inhibitus, primum attingit membranam ventriculi mucosam; auget motum peristalticum, secretiones membranarum mucosarum glandularumque, maxime hepatis et pancreas uberiores reddit; simili modo vasorum lymphaticorum et venarum systematis actionem juvat. Praeterea etiam porrigit efficacia ad membranam mucosam respiratoriam organorumque urinariorum, quare remedium expectorans et diureticum. Itaque magnam vim exserit ad cutem, pulmones, tractum intestinorum

et ad renes; juvat et leniter movet omnes secretiones et excretiones, auget functionem vasorum resorbentium, et accelerat cursum lymphae atque sanguinis in organis abdominalibus. Majori dosi nauseam provocat, et postremo, motum antiperistalticum ventriculi graviolem reddens, vomitum efficit.

Ut autem vomitus excitetur, duo aut quatuor grana tartari stibiati porrigantur. In animi morbis majores doses dentur necesse est. Saepe etiam tartarus stibiatus cum ipecacuanha conjungitur, quo tartari stibiati efficacia magis ad ventriculum vertatur et alvi dejectio vitetur. Item solutionem tartari stibiati in venas infundunt medici, ad vomitum excitandum in illis casibus, ubi emeticum per os recipere non potest, ut in asphyxia. Alia forma, qua tartarus stibiatus adhibetur, est vinum stibiatum, solutionem tartari stibiati in vino Malagensi paratum, cujus uncia continet duo tartari stibiati grana. Quod quidem praeparatum maxime in infantium morbis adhibetur.

ZINCUM SULPHURICUM.

Zincum sulphuricum maxime se praebet vomitum efficiens, adstringens et alterans remedium. Emeticum propterea laudatur, quod nullam ventriculi debilitatem efficit, qua de causa venenis narcoticis sumtis tutum

num est remedium. Ad vomitum provocandum dantur quinque aut decem hujus remedii grana; in intoxicationibus majores doses adhibentur. Si efficaciam adstringentem inhibitam volumus, tantum grana porrigimus; remedium alterans minima dosi adhibetur.

CUPRUM SULPHURICUM.

Cuprum sulphuricum quoque est remedium adstringens, fere corrodens; prae ceteris autem vomitum excitandi efficacia est nominanda, ex qua causa saepissime in usum venit hoc remedium. Ad hunc finem tria aut quatuor grana porriguntur. Ut alterantem effectum persequamur, datur pars grani octava aut quarta, ut in epilepsia, chorea, phthisi etc.

SUS EMETICORUM IN QUIBUSDAM MORBIS. INTOXICATIONES.

Venenis sumtis saepissime accidit, ut prae ceteris indicationi vitali sufficiat medicus. Si igitur asphyxia correptus est venenatus, ante omnia hoc maximum tolli necesse est. Asphyxia autem constat interruptis functionibus vitalibus, et quidem respiratione

et cursu sanguinis, et omne auxilium hoc in statu adhibendum ad illas functiones restituendas respicere debet. Remedia ad hunc finem spectantia hoc loco transeo. Deinde porrigantur emetica, ut evacuentur venena. Saepe venena vomitum sponte provocant ubi hoc tantummodo agendum est, ut vomitus potius apto adjuvetur. Sed in eligendis emeticis cavendum est, ne ea, quae una alvum solvunt, inhibeantur emetica, ut tartarus stibiatus, quo fit, ut venenum ex parte ad intestina deducatur. Zincum sulphuricum maxime commendatur, et quidem hac pulveris forma:

Rp. Zinci sulphurici

Sacchari albi \overline{aa} scrupulum dimidium.

M. f. pulvis. D. tales doses tres.

S. quavis minuta quinta pulvis.

Saepe solutio zinci sulphurici est praeferenda quae ex hac formula paretur:

Rp. Zinci sulphurici drachmam dimidiam

solve in

Aquae destillatae unciis tribus.

D. S. quavis minuta decima cochlear.

Quum satis vomuit aegrotus, tum antidota dicta in usum veniant.

FEBRIS GASTRICA, PITUITOSA ET BILIOSA.

Febris gastrica est is morbus, ubi proverbium, vomitus vomitu curatur, merito usu venire potest. Minuitur morbus maxime per crisin localem, quapropter in feбри gastrica curanda prima gravissimaque indicatio in eo esse debet, ut provocemus et promoveamus illam crisin localem. Sordes gastricae sursum seu deorsum turgescences viam indicant, qua nititur natura ad removendas materias nocentes, quod maxime respiciendum est in provocanda hac crisi locali. Sunt igitur ex eo partim emetica, ubi sordes sursum, partim remedia laxantia, ubi deorsum illae turgescences observantur, adhibenda. Plerumque emetica magis in prioribus morbi stadiis et casibus recentibus sunt indicata.

Sordes autem sursum turgescences cognoscuntur his signis: tegumentum linguae colorem accipit obscuriorem et simul fit crassius; os emittit malum odorem; accedunt sapor valde demutatus atque ingratus, ructus, vomituritiones, nausea durans et ipse vomitus, quo materiae, quae ingratum habent saporem, evacuantur; una adveniunt vehemens dolor capitis, vertigo, susurrus ante aures, caligines, quin etiam deliria, tensio in scrobiculo cordis atque hypochondriis, respiratio difficilis.

Hoc est febris gastricae stadium, quo emeticum sine dubio tutissimum praebet auxilium, et si tem-

pore, quo sursum turgescunt sordes, hoc remedium negligitur, aegrotanti damnum maximum oboriri potest. Ut autem hoc stadio neglecta, sic etiam nimis mature adhibita in stadio morbi recentiori, quae ad evacuandum haud satis praeparatae, seu adhuc rudes sunt materiae educendae, damno sunt emetica. Itaque et emetico in tempore neglecto, et nimis mature adhibito fieri solet, ut febris gastrica in tempus longum porrigatur, unde oriuntur vitia digestionis chronica, febres intermittentes, cardialgia, colica; aut etiam febris accipit characterem nervosum, vel putridum, qui status facile capere possunt exitum malignum.

Sed hic quoque in emeticis offerendis diligenter sunt respiciendae contraindicationes; itaque ubi necessarius est usus, antea pertinax alvi adstrictio clysmatibus est tollenda et alia. (Confer. contraindicationes).

Haec eadem de emeticis in febre gastrica adhibendis dicta, etiam prosunt febre pituitosae et biliosae. In febre pituitosa prae ceteris necessarium est ut mucus primis in viis accumulatus removeatur quae quidem indicatio emetici usum in quam plurimis casibus postulat. Etiam in febre biliosa, sordibus sursum turgescuntibus, crisis localis emetico dato optime juvatur, nisi contraindicatione aliqua obviata venit. Sed haud semper in febre biliosa, turgescuntibus non satis perspicua, indicatio emetici por-

gendi certa esse videtur; desunt quidem sapor in-
 atus, tegumentum linguae, nausea et vomituritio-
 es: hic tantum caput valde oppressum, oculorum
 lgor, rubefacta facies et os obducens color prasinus,
 emor labii oris inferioris, ceteraque, quae advene-
 nt, ut epidemia, indicationem reddere debent cer-
 m. Saepe emeticum, cum sic se res habeant, uni-
 m est vitam servandi remedium. Interdum eme-
 ca efficaciam non reddunt; tum emollientibus et
 tispasmodicis cataplasmatibus ad abdomen, et
 ysmatibus, porro epispasticis ad ventriculi regio-
 m atque linimentis utamur necesse est, quae re-
 edia plerumque auxilium ferunt optatum. Etiam
 ntrarium, hyperemesis, accidere potest, de cujus
 atus curatione jam supra mentio facta est.

FEBRIS INTERMITTENS.

Causa, cur febris intermittens curatio plerum-
 e cum usu emetici incipiatur, in eo est posita,
 od hujus febris fons in organis abdominis sedem
 am habet, quam ob rem etiam ferme semper fun-
 iones primarum viarum una vexantur, et plus mi-
 asve symptomata gastrica conspiciuntur. Si igitur
 dicatio in curanda febre intermittente radicalis
 axime id spectat, ut ille morbus primarius remo-

veatur, et ipsa affectio nervosa crises febriles promovendo et systema nervosum alterando tollatur: eo sequitur indicatio inhibendi emetici, etenim primas vias purgare, atque liberam omnium functionum actionem sustentare, multum valet ad curandam hanc febrem. Hic emetica obtinent primum locum, quae praeter effectum, quem in abdominis organa exercent etiam in systema nervosum permagnam vim habent unde fit, ut ea saepe non solum morbum primarium seu complicationem tollant, sed etiam affectiones nervosam juvent. In epidemiis biliosis, in regionibus calidis, in febribus intermittentibus autumnalibus sic dictis, porro sordibus sursum turgescentibus muco in primis viis se accumulante, et ex eo nausea ingrediente et vomitu mucoso, vomitu inter apyrexiam saepius accedente etc. emetica iterum iterumque adhibita praecipue sunt auxiliaria. In febribus tertianis die apyretico, in quartanis primo vel secundo die apyretico, et denique in quotidianis in eunte apyrexia, ut vomitus ante novum paroxysmum plane finitus sit, detur emeticum.

FEBRIS NERVOSA.

In febre nervosa libenter et saepe emeticis utitur medici. Hic emetica non solum ad removendam

astricam, seu biliosam, seu pituitosam complicatio-
 nem prosunt, sed maxime effectum, quem exercent
 in ipsum systema nervosum, magni sunt momenti.
 Num enim systema nervosum propter efficacitatem
 irritantem ab irritamento morbozo liberent, saepe
 emetica hujus morbi gravitatem acerbiterque
 minuere possunt. Ipecacuanha hoc loco mera in-
 dum vocatur, neque tartarus stibiatus, quem diar-
 rhoeam, hoc in morbo valde metuendam, facile pro-
 vocare constat. Complicatio febris nervosae cum
 pneumonia seu phrenitide vetat omnino emeticum.

Recentiori tempore multum disputaverunt medici
 de usu emeticorum in typho abdominali: alii semper
 in omni conditione emetica in hoc morbo impendi-
 blunt, et contendunt, processum typhi abdominalis
 quasi abscindi et, ut ita dicam, abortivum reddi posse
 emeticis; alii vero rejiciunt hanc sententiam. Sed
 etiam hoc in morbo eandem indicationem, quam su-
 pra diximus, locum habere posse, quis non intelligat?

ANGINA MEMBRANACEA.

In curanda angina membranacea saepe in usum
 veniunt emetica, et quidem maxime in his casibus:
 primum, si cursum capit minus vehementem, si ma-
 gis catarrhalem et nervosum characterem ostendit,

atque satis mature auxilium accedit medicum. Hoc contrarium irritamentum vehemens ad nervos et membranam mucosam eximie utile esse videtur, et emeticum morbum saepe in melius vertere potest. Deinde emeticum in stadio hujus morbi suffocativo quo exsudatum haud secus ejici potest, et suffocandi periculum crescit, emeticum quasi ultimum refugium advocari solet. Exsudatum vomitu ejectum, et emetico vitam servatam esse multis constat exemplis. Ad hunc finem plurimi medici cupro sulphurico vomitum excitante remedio utuntur.

APOPLEXIA.

Quamquam usui emeticorum in apoplexia contraindicanda, si respicimus contraindicationes, contraindicari videretur, exstant tamen duo casus, quibus merito sunt usurpanda emetica. Primum quidem, quando apoplexia ex gastrocismo originem duxerit, atque complicata sit cum statu gastrico; hic emeticum est remedium vere radicale. At si aegrotus plethoricus prae se fert constitutionem, et si pulsus est plenus et magnus, nonnisi venaesectione praemissa emeticum porrigatur. Deinde emeticum in apoplexia nervosa locum obtinet, et quidem ex causis jam superius dictis.

ERYSIPELAS.

Erysipelas, cum prope semper complicatum sit a gastricis biliosisque affectionibus, prae ceteris obtulit curationem hujus status gastrico - biliosi, et de causa initio morbi emeticum administrandum. Quo cum fine status gastrici removendi aliud quoque commodum est conjunctum: ex iis quidem, quae supra de efficacia emeticorum dicta sunt, emetice ad functionem cutis augendam multum valere constat, atque hanc efficaciam ad crisin movendam certam esse debere neminem fugit. Magni momenti est emeticum in erysipelate faciei, et maxime quin, cum, ne metastasis ad cerebrum accedat, commendandum est.

TUSSIS CONVULSIVA.

In tussi convulsiva, quam tribus stadiis, catarricali, nervoso et critico, insignem esse scimus, emetice sub finem primi atque initio secundi stadii in usum vocamus, ut affectionem nervosam tollamus, aut item characterem spasmodicum mitigemus. Hic praecipua est respicienda pituitam evacuans et secretionem membranae pituitosae corrigens emeticorum ef-

ficacia. Status inflammatorii, si simul cum tuss convulsiva exstant, vetant emeticorum usum.

RHEUMATISMUS.

Emetica, ut supra dictum, promovent et augent secretiones, et ita multum valent ad cutis functionem juvandam, ex quo pendet frequens eorum usus in rheumatismis curandis. Emeticum ad processum rheumaticum tollendum efficacissimum est remedium igiturque recentiori tempore merito saepius hoc consilio usurpatur. Saepissime utuntur medici emeticis in rheumatismis acutis, ubi, venaesectione facta, tantarum stibiatum ad grana tria vel quatuor, ita ut sursum et deorsum evacuationes sequantur, porrigunt.

MORBI NERVOSI ET MORBI MENTIS.

Usus emeticorum in morbis nervosis, iisque mentis haud ignotus est. Sic in paralysibus, spasmodicis maxime varii generis, in delirio tremente, in morbo cereali, in melancholia, mania, ecstasi etc. Hic maxima ex parte emeticis antagonistice derivantibus remediis utuntur medici, ut omnino methodus derivatoria in his morbis curandis gravem obtinet locum.

V I T A.

Ego **Mauritius Segnitz**, **Bitterfeldae**, oppido
provinciae **Saxoniae**, patre **Balthasar Ferdinando**
Segnitz, medicinae doctore, et matre **Friderica**
Securius, quos superstites pio gratoque
modo veneror, die **XIV. m. Maji MDCCCXV** natus
sum. Confessionem addixi evangelicam. Ad
aetatem millesimum octingentesimum vicesimum no-
mum domi vixi, et literis humanioribus, quibus
etiam puerilis imbutus solet, institutus sum. Deinde
in gymnasium **Merseburgense**, quod **Rectore Cel.**
Niek adhuc floret, me contuli, ibique per tres an-
nos versatus sum. Tum a. **MDCCCXXXII** gymna-
sium **Dresdense** ad aedem crucis, quod **Rectore**
Ill. Groebel floret, per annos quatuor frequen-
ti. Postremo in gymnasio **Luckaviensi**, **Rectore**
Ill. Lehmann, testimonium maturitatis adeptus,
ad academiam chirurgico-medice **Dresdense** petii,
a **Rectore Ill. B. Seiler** et ab **Ill. Reichen-**
bach, t. t. **Decano** spectatissimo, civium numero
academicorum adscriptus, per annos quinque hosce
virescens audivi discentes: **Cel. Loewe** de hodegetice,
physice, psychologia empirica, de **Celsi** libris de me-
dicina; **Cel. Sahlfelder** de methodologia et ency-
clopaedia medica et de medicina militari; **Ill. Rei-**
chenbach de botanice, zoologia et mineralogia;
Ill. Ficinus de physice et chemia; **Ill. Seiler** de
anatomia et physiologia, qui una cum **Dr. Günther**,
anatomosectore, mihi in arte cadavera rite secandi dux
fuit; **Dr. Günther** de anatomia pathologica; **Cel.**
Reich de chirurgia speciali, akiurgia et theoretica
practica; **Ill. de Ammon** et **Ill. Richter** de
pathologia et therapia generali, de materia medica,

de arte formulas medicas rite concinnandi, de auscultationis et percussione doctrina; Ill. Choulant de pathologia et therapia speciali, de semiotice, de historia medicinae, de pharmacodynamice.. Exercitationibus praeterea clinicis medicis et chirurgicis horum Ill. virorum interfui, Choulant, Pech Richter.

Tum a MDCCCXLI tempore autumnali Berolinum me contuli, ubi ab Ill. Dieterici, t. t. Rectore Magnifico, in civium numerum academicorum receptus, ab Ill. Juengken, t. t. Decano spectatissimo, in ordinis medicorum album inscriptus sum Scholas adii Ill. Mueller de anatomia organorum sensuum et de physiologia generationis; Ill. Juengken de vulneribus; Cel. Kluge de arte obstetricia theoretica; Ill. Wagner de medicina forensi et politia medica.

Exercitationibus vero clinicis medicis, chirurgicis, ophthalmiatricis et obstetriciis interfui Virorum Illustrissimorum Wolff, Schoenlein, Juengken, Wagner, Kluge, Busch.

Quibus viris omnibus, optime de me meritis gratias ago semperque habebo, quas possum, maximas.

Jam vero tentaminibus, et philosophico et medico, atque examine rigoroso coram gratioso medicorum ordine absolutis, spero me, dissertatione atque thesibus publice defensis, summis ornatum iri medicinae et chirurgiae honoribus.

T H E S E S.

1. Usus Digitalis purpureae in primis pneumoniae stadiis est rejiciendus.
 2. Typhus contagiosus nequaquam est morbus exanthematicus.
 3. Delirium tremens sanguinis detractiones non excludit.
 4. Chirurgia pars tantum specialis medicinae.
 5. Hernia labii pudendi concreta indicationem praebere potest medico ad partum praematurum artificialem.
-